

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum omnes qui sunt in gratia habeant donum intellectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Li. 3. Mora. cap. 36. ante medium.

Li. 34. ca. 10. §.

Li. 3. Mora. c. 36. parum a medio.

Li. 1. retr. c. 23. circa fi. 10. 7. & li. de Prædest. seu Gloria. c. 1. §. Lib. 3. text. 34. & 49. mo. 2.

fam, & subseruiens sibi donū. Addit sig- de donū intellectus sup. fide, recta existimatiōe practice de Deo ex charitate amando, vt in sequenti articulo dicitur. Et si dicitur, qd hoc facit fides est non informis, tñ formata: dicendum est, qd hoc facit fides formata, sed nō p se ipsā immediate, sed mediate dono intellectus. Et si ulterius queratur ratio, quare fides formata per se ipsam ad hoc non sufficit, dicitur qd hoc est pp imperfectā participatiōe diuini luminis in lumine fidei. Ex eo nāq; qd vñ in superiori participatur diuini luminis inferius, oportet qd lumē fidei, si ad hoc se extendit, vt rectam existimatiōe practice in intellectu mota a perfecta voluntate faciat, vt velut multiplicatū per lumē doni intellectus hoc assequat. Signū aut huius est, qd fides formata non differt ab informi penes id, quod se tenet ex parte intellectus, sed voluntatis. Ex hoc n. subsumēdo, qd fides informis caret ex tali existimatiōe, & talis existimatio ad intellectum pertinet videbitur, qd cogitue aliud lumen. I. doni intellectus additur.

In eodē articulo in responsi sic ad em, du bitū occurrit, quo pacto verificat, qd oēs habentes fidē, intelligit ea esse credēda, & qd ab eis nullo modo est deuidā. Neutrum. n. horū ab oibus fidelibus intelligitur, siue de perfecto, siue de imperfecto intelligere iuxta præcedentis articuli distinctionem sit sermo. Et de perfecto quidē satis constat de imperfecto autē probatur, quia non oēs fideles intelligūt veritatē corū, que sunt fidei, nō cōtrariā ea qd extrinsecus apparent: sed hoc theologorū fidelū vix est.

Ad hoc dī dupliciter. Primo, qd hic est sermo de intelligere imperfecto, & qd hoc est eō omnibus habentibus fidē, si sana interpretatiōe percipiuntur. Intelligere n. quæ exterior ap-

lectus nō inist oib. hēntib. grām Dicit. n. Greg. 2. * Moralū, qd donū intellectus dat cōtra hebetudinē mentis: sed multi habētēs grām, adhuc patiuntur mētis hebetudinē: ergo donū intellectus nō est in oib. hēntibus grām.

¶ 2. Præter. Inter ea, qd ad cognitio- nem pertinent, sola fides vñ esse necessaria ad salutem, quia per fidem Christus inhabitat in cordibus nostris, vt dī ad Ephes. 3. sed non oēs hēntes fidem, hēnt donum intellectus: imō qui credunt, dēnt orare vt intelligāt, sicut Aug. dicit in lib. de Trin. ergo donū intellectus non est necessarium ad salutem: non ergo est in omnibus habentibus gratiam.

¶ 3. Præter. Ea quæ sunt cōia oib. habentibus gratiam, nunquā ab habentibus gratiam subtrahuntur: sed gratia intellectus, & aliorū donorū aliqui se vtiliter subtrahit. Quāq; n. dū sublimia itelligēdo i clationē se aūs erigit, in rebus imis, & vilibus graui hebetudine pigrescit, vt Greg. * dicit I. 2. Moral. ergo donū intellectus nō est in oib. hēntibus gratiam.

SED CONTRA est, quod dī in Psal. 81. Nescierunt, n. q; intellexerunt, in tenebris ambulāt: sed nullus habens gratiam ambulat in tenebris, secundum illud Ioā. 8. Qui sequitur me, nō ambulat in tenebris: ergo nullus habens grām, caret dono intellectus.

RESP. Dicendum, qd in oib. habentibus gratiam necesse est esse rectitudinem voluntatis, quæ per gratiam pparatur voluntas hominis ad bonum, vt * Aug. dicit. Voluntas aut nō pōt recte ordinari in bonū, nisi præexistente aliqua cognitione veritatis, quæ obiectū voluntatis est bonū intellectus, ut dī i 7. 3. de Aīa Sicut aut p donū charitatis Spiritus sanctus ordinat voluntatē hominis, vt directe moueatur in bonum quoddam supernaturale: ita et p donum intellectus, illustrat mentē hoīs, vt cognoscat veritatem quādā supernaturalē, in qd oportet tendere voluntatē rectā. Et iō sicut donum charitatis est in oibus hēntibus grām gratū facientem, ita etiā donum intellectus.

AD PRIMVM ergo dicendū, qd aliqui habentes grām gratiarum faciētem possunt hebetudinem pati circa aliqua, quæ sunt præter necessitatem salutis: sed circa ea, qd sunt de necessitate salutis, sufficienter instruuntur a Spiritu sancto, secundum illud 1. Ioā. 2. Vñctio eius docet vos de oibus.

AD SECVNDVM dicendū, qd etsi

f nō oēs hēntes fidē, plene intelligāt ea, qd proponunt credēda, intelligunt tñ ea esse credēda, & qd ab eis nullo modo est deuidā.

AD TERTIVM dicendū, qd donum intellectus nunquam se subtrahit sanctis circa ea, qd sunt necessaria ad salutem: sed circa alia interdū se subtrahit, ut non omnia ad liquidum per intellectum pererrare possint, ad hoc qd superbie materia subtrahat.

ARTICVLVS V.

GVINTVM donum intellectus inueniatur etiam in non habentibus gratiam gratiarum faciētem.

AD QVINTVM sic proceditur. Vñ qd intellectus donum inueniatur et in nō hēntibus gratiam gratū faciētem. Aug. enim exponēs illud * Psal. 118. Concupiuit aīa mea desiderare iustificatiōes tuas, dicit. Præuolat intellectus, & tarde sequi manus atq; infirmus affectus: sed in oibus habentibus, gratiā gratū faciētem est promptus affectus pp charitatem: ergo donū intellectus pōt esse in his qui nō habent gratiam gratuarum faciētem.

¶ 2. Præter. Danielis 3. dī, qd intelligentia opus est in uisione prophetica, & ita vñ quod prophetia non fit sine dono intellectus: sed prophetia pōt esse sine gratia gratuarum faciētem, ut patet Matth. 7. ubi dicitur, In noīe tuo prophetauimus, in dicitur: Nūq; noui uos. ergo donū intellectus pōt esse sine grā gratū faciētem.

¶ 3. Præter. Donū intellectus inuenitur utitur deī, sicut in illud Ila. 7. se cū dū aliam literam, Nisi credideritis, nō intelligetis: sed fides pōt esse sine gratia gratuarum faciētem: ergo et donum intellectus.

SED CONTRA est, qd Dominus dicit Io. 6. Oīs qui audiuit a Præ. & dicit, uenit ad me: sed p intellectū audita addiscimus, uel penetramus, ut patet p Greg. * in primo Moralū: ergo quicquid hēt intellectus donū, uenit ad Christū, qd nō ē sine grā gratū faciētem: ergo donū intellectus non est sine grā gratū faciētem.

RESPON. dicendū, quod si cut supra dicitur est, dona Spiritus sancti perficiūt aīam, sicut qd est bene mobilis a spū sancto. Sic ergo intellectuale lumen gratie ponit donū intellectus, in quantum intellectus hominis est bene mobilis a Spiritu sancto. Hmōi aut motus cōsideratio in hoc est qd hō apphēdat ueritatē circa dē. Vñ nisi usq; ad hoc moueat